

100. Nicolae Ceaușescu beszéde a Magyar és a Német Nemzetiségű Dolgozók Tanácsainak együttes ülésén. (Részlet.) Bukarest, 1974. április 5.

Tisztelt elvtársnők, és tisztelt elvtársak

[...] ¹

A párt és az állam mindent megtesz, hogy a dolgozók gyermekei bármely oktatási fokozatot elvégezhessek. Biztosítjuk ehhez az anyagi feltételeket is: az egész oktatás ingyenességét, ösztöndíjakat a diákság csaknem 60 százalékának. Ez is szocialista társadalmi rendünk egyik nagy vívmánya. Ezzel egyidejűleg, a romániai realitásokból kiindulva, marxista-leninista nemzeti politikánk alapján állandó figyelmet fordítottunk az összes nemzetiségek nyelvén történő oktatás fejlesztésére, feltételeket teremtettünk ahhoz, hogy a fiatalok azon a nyelven tanuljanak, amelyet jobban értenek. Nem kívánok adatokat felsorolni, ezeket mindannyian ismerik. Az biztos, és senki sem tagadhatja, hogy ma nincs olyan román, német, magyar vagy más nemzetiségű fiatal, aki ne tanulhatna óhaja szerint az iskolák valamelyikében. Természetesen, vannak még hibák abban, ahogyan az oktatás egyes kérdéseit megoldottuk. Ezek többsége általános jellegű; egyébként megvitattuk őket az egy évvel ezelőtt tartott plenáris ülésen, s azelőtt is több ízben. E kérdések az egész hazai oktatás előkészítési és szervezési folyamatára, az élethez, a gyakorlathoz való közelítésére vonatkoznak.

A tegnapi és a mai vitán szó volt néhány sajátos hiányosságról is, s ezekkel kétségtelenül foglalkozni kell. Meg kell oldani mindazokat a problémákat, amelyek nehézségeket okoznak a képzés megfelelő fejlesztésében – s itt nem csupán az általános problémákra utalok, hanem az egyik vagy másik nemzetiség sajátos problémáira is. Ebben a tekintetben szem előtt kellene azonban tartanunk, hogy a mai körülmények között nem csupán és nem elsősorban azzal kell foglalkoznunk, hogyan folyik az oktatás egyik vagy másik nyelven – bár ennek is megvan a maga jelentősége –, hanem főként az oktatás tartalmával, függetlenül attól, hogy milyen nyelven adják elő az ismereteket. Ugyanakkor tekintetbe kell vennünk – s erről beszéltem három évvel ezelőtt, négy évvel ezelőtt, és más olyan alkalmakkor is, amikor a megyékben az együttlakó nemzetiségekkel találkoztam –, hogy a ma és a holnap fiatalságának, a szocializmus és a kommunizmus építőjének korlátlan és akadálytalan lehetősége kell hogy legyen ahhoz, hogy az ország bármely részén, bármely tevékenységi területen dolgozzék. Ma – mint tudják – széles körű nemzetközi együttműködést építettünk ki, számos vegyes társaságot alakítottunk, és több ezer embert kell kiküldenünk különböző országokba dolgozni. A külföldre küldöttek számára az egyik feltételünk, hogy tanulják meg az illető ország nyelvét. Ha nem fogják ismerni a nyelvet, semmihez sem kezdhetnek ott. Vajon megsértjük valamiképpen valakinek a nemzeti érzését azzal, hogy azt mondjuk: ha például egy arab országban akar dolgozni, tanulja meg az arab nyelvet? Értsük meg, hogy megtanulni egy nyelvet ma általában szükségesség. Románia honpolgárai számára úgyszintén szükségesség a román nyelv ismerete. Ha valaki kohász akar lenni, nyilvánvalóan Hunyadra, Galacra kell hogy menjen dolgozni. Nem építhetünk ki kohászatot minden megyében! Ha valaki atomerőműben akar dolgozni, ha építünk egyet, tegyük fel Hargitában – ami egyébként távlatilag szándékunk –, ott egy nyelvet kell majd beszélnie. Nem szervezhetjük meg a gyári munkát tolmácsok közreműködésével. Szeretném, hogy helyesen értelmezzék szavaimat. Már szóltam erről, de az a benyomásom, hogy egyes elvtársak, bár szándékaik jók, még a régi egyenlőtlenségi állapotokból származó régi mentalitások rabjai. Nem értik meg, hogy ebben az országban valami megváltozott, valami szünte-

¹ Beszédének első részében Ceaușescu az elmúlt évek fejlődését, eredményeit sorolja fel.

lenül változik. A saját anyanyelven történő oktatás feltételeiről való gondoskodásnak nem szabad oda vezetnie, hogy meggátolják a fiatalokat a román nyelv elsajátításában, mert a nyelv elsajátítása valóban módot nyújt számukra, hogy bármely tevékenységi területen dolgozzanak. Mint ahogy nem szabad megakadályoznunk a fiatalokat abban, hogy ezen felül megtanuljanak egy vagy két világnyelvet. Ez semmiképpen sem sérti a nemzeti érzést! Ellenkezőleg, a termelőerők fejlődésének, a tudomány, a kultúra, a nemzetközi kapcsolatok fejlődésének egyik követelménye. Életünk új realitásaiból kell tehát kiindulnunk! Biztosítva a feltételeket az anyanyelvű oktatáshoz, nem szabad arra a tévútra kerülnünk – s egyeseknek még ilyen a koncepciójuk –, hogy a lényeg az, milyen nyelven tanulsz. Nem ítélnék meg a dolgokat forradalmi szellemben, nem lennének kommunisták, ha nem hívnánk fel a figyelmet erre a hibára. Szeretném, hogy nagyon nyíltan beszéljünk meg a dolgokat. Senkinek sincs hasznára, ha nem tisztázzuk végérvényesen ezeket. A tanácsok, a kommunisták, a forradalmárok kötelessége véglegesen tisztázni ezeket a problémákat! Tájékoztattak, hogy bírálat ért egyes szülőket, akik román iskolába íratják gyermekeiket. Mi a rossz ebben? Ellenek minden olyan kísérletet, hogy valakit kötelezzenek: román, magyar vagy német iskolába iratkozzék be. A szülők és a gyermekek iskolaválasztásának teljes szabadsága mellett vagyok. Ez ésszerű humanista elv, szocialista és kommunista elv, amelyet vezérelvnek tekintünk! Kötelességünk mindent megtenni és mindent meg is teszünk, hogy biztosítsuk a megfelelő körülményeket: az összes gyermekek, az ifjúság a kívánt nyelven tanulhasson! Ez az egyik kérdés, amelyet már néhányszor megvitattunk, amelyet szorgalmazni kívántam és szorgalmazni kívánok ezen a találkozón, ebben a keretben is. [...]²

Nicolae Ceaușescu beszéde a magyar és a német nemzetiségű dolgozók tanácsainak együttes ülésén. (Részletek.) Bukarest, 1974. április 5. Bukarest, Politikai Könyvkiadó, 1974. 12–15. o.

2 Beszéde hátralévő részében Ceaușescu – többek közt – a nemzetiségi tanácsok munkája kapcsán kijelenti: szükséges, hogy azok legalább évente egyszer összeüljenek (ez sohasem fordult elő!); azt állítja, hogy olyan leveleket kapott, miszerint Ilargita megyében román (!) nemzetiségi tanácsot kellene létrehozni; a magyar párttagok aránya az összlétszámukon belül 12% (mint az országos arány); nagy gondot kell fordítani a „szocialista tudat” kialakítására.